

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vilniaus Universiteto

STUDIJŲ PROGRAMOS *LIETUVIŲ FILOLOGIJA*

(valstybinis kodas – 612U10001)

VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF *LITHUANIAN PHILOLOGY (state code - 612U10001)*
STUDY PROGRAMME
at Vilnius University

1. **Doc. dr. Jurgita Mikelionienė** (grupės vadovė),
2. **Prof. dr. Asta Kazlauskienė**,
3. **Vilma Leonavičienė**,
4. **Prof. dr. Aušra Jurgutienė**, *socialinių partnerių atstovė*
5. **Sandra Gaučiūtė**, *studentų atstovė*

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language – Lithuanian

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių filologija
Valstybinis kodas	612U10001
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Lietuvių filologija
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių filologijos bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	1997-05-19

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	Lithuanian Philology
State code	612U10001
Study area	Humanities
Study field	Lithuanian Philology
Type of the study programme	University studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full-time (4)
Volume of the study programme in credits	240
Degree and (or) professional qualifications awarded	Bachelor of Lithuanian Philology
Date of registration of the study programme	1997-05-19

TURINYS

I. ĮVADAS	4
1.1. Vertinimo proceso kontekstas	4
1.2. Bendra informacija	4
1.3. Informacija apie aukštąją mokyklą/fakultetą/studijų kryptį/ Papildoma informacija	4
1.4. Ekspertų grupė	5
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara	6
2.3. Personalas	8
2.4. Materialieji ištekliai	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	11
2.6. Programos vadyba	13
III. REKOMENDACIJOS	14
IV. IŠSKIRTINĖS KOKYBĖS PAVYDŽIAI	14
V. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	15

I. ĮVADAS

1.1. *Vertinimo proceso kontekstas*

Vykdomos studijų programos vertinamos vadovaujantis Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) direktoriaus 2010 m. gruodžio 20 d. įsakymu patvirtinta Vykdomų studijų programų vertinimo metodika (toliau – Metodika).

Vertinimo tikslas – padėti aukštosioms mokykloms nuolat tobulinti savo studijų programas ir informuoti visuomenę apie studijų kokybę.

Vertinimo procesą sudaro šie pagrindiniai etapai: 1) *savianalizė, kurios pagrindu aukštoji mokykla parengia savianalizės suvestinę*; 2) *ekspertų grupės vizitas į aukštąją mokyklą*; 3) *vertinimo išvadų parengimas ir jų viešas paskelbimas*; 4) *paskesnė veikla*.

Vadovaudamasis studijų programos išorinio vertinimo išvadomis SKVC priima sprendimą dėl studijų programos akreditavimo 6 arba 3 metams. Jeigu studijų programos vertinimo išvados yra neigiamos, programa neakredituojama.

Programa **akredituojama 6 metams**, jeigu visos vertinamosios sritys yra įvertintos „labai gerai“ (4 balai) arba „gerai“ (3 balai).

Programa **akredituojama 3 metams**, jeigu nei viena vertinamoji sritis nėra įvertinta „nepatenkinamai“ (1 balas).

Programa **neakredituojama**, jeigu bent viena vertinamoji sritis yra įvertinama „nepatenkinamai“ (1 balas).

1.2. *Bendra informacija*

Aukštoji mokykla vertinimui pateikė SKVC Metodikoje nurodytus vertinimui reikalingus dokumentus.

1.3. *Informacija apie aukštąją mokyklą, fakultetą, studijų kryptį. Papildoma informacija*

Lietuvių filologija – viena iš 11 pirmosios pakopos studijų programų, vykdomų VU Filologijos fakultete, kurio misija – turtinti pasaulio mokslą lietuvių ir kitų kalbų, literatūros ir kultūros tyrimais; rengti plačios erudicijos filologus, derinančius geriausių humanitarinių tradicijų plėtrą su atvirumu naujovėms bei gebėjimu pažinti, keisti ir prasmingai kurti save, savo gyvenimą ir aplinkinį pasaulį. Fakultete dirba 226 pedagogai, mokosi 1446 studentai. Fakultete leidžiami mokslo žurnalai, rengiamos konferencijos, mokslo sklaida vyksta ir per projektus. *Lietuvių filologijos* programą vykdo Baltistikos, Lietuvių kalbos, Lietuvių literatūros ir Litanistinių studijų katedros, taip pat prisideda ir kitų padalinių dėstytojai. Programa 2006 m. vertinta ir akredituota be

sąlygų Nuo 2012 metų studentams sudaryta galimybė rinktis gretutines studijas, leidžiama įgyti dvigubą kvalifikacinį laipsnį.

1.4. Ekspertų grupė

Ekspertų grupė sudaryta vadovaujantis Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2007 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1-55 (nauja redakcija patvirtinta Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 1-01-151) patvirtintu Ekspertų atrankos aprašu. Ekspertų grupės vizitas į aukštąją mokyklą įvyko 2014 m. rugsėjo mėn. 22 dieną.

1. **Doc. dr. Jurgita Mikelionienė (grupės vadovė),** *KTU Šiuolaikinių kalbų ir tarpkultūrinės komunikacijos katedros docentė.*
2. **Prof. dr. Aušra Jurgutienė,** *Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Šiuolaikinės literatūros skyriaus vyriausioji mokslo darbuotoja.*
3. **Prof. dr. Asta Kazlauskienė,** *VDU Lietuvių kalbos katedros profesorė.*
4. **Vilma Leonavičienė,** *LEU Lietuvių kalbos ir kultūros centro vadovė.*
5. **Sandra Gaučiūtė,** *LEU Istorijos fakulteto studentė.*

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Lietuvių filologijos studijų programos tikslas – suteikti studentams tvirtus kalbotyros ir literatūros mokslo pagrindus, sistemines tradicinės ir moderniosios lituanistikos žinias ir gebėjimą analizuoti, sisteminti bei vertinti lietuvių kalbos ir literatūros reiškinius platesniuose kalbotyros, literatūros ir kultūros kontekstuose, taip pat išmokyti kritiškai mąstyti, savarankiškai mokytis, bendrauti ir bendradarbiauti nacionalinėje ir daugiakultūrinėje aplinkoje. Šio tikslo siekiama ugdamas bendrąsias (gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, analitiškai ir kritiškai mąstyti, mokėti valstybinę ir užsienio kalbą, būti kūrybingu ir kt.) ir dalykines (esminės kalbotyros ir literatūros žinios ir gebėjimai, lietuvių kalbos ir literatūros, tautosakos supratimas, gebėjimas analizuoti ir kt.) kompetencijas. Jos tiesiogiai siejasi su numatomais studijų programos rezultatais. *Lietuvių filologijos* studijų programa neabejotinai ugdo bendrą erudiciją, išsamiai perteikia teorinius filologijos pagrindus, formuoja profesinius įgūdžius, reikalingus dirbti savarankiškai. Programos tikslas ir studijų rezultatai skelbiami VU studijų programų kataloge.

Lietuvių filologijos programos tikslai ir studijų rezultatai atitinka Mokslo ir studijų įstatyme, VU Statute, Lietuvos kvalifikacijų sandaros apraše, Studijų pakopų apraše keliamus akademinis ir

profesinius reikalavimus. Taip pat remiamasi 2010 m. Eurobarometro darbdavių apklausa, kurioje konstatuota gebėjimo dirbti komandoje, komunikacinių gebėjimų, darbo su kompiuteriu ir kitų įgūdžių svarba. Darbdavių apklausos nepabrėžė lietuvių kalbos sistemos ar lietuvių literatūros supratimo ir analizės kompetencijų svarbos, vis dėlto programos autoriai jas įtraukė, kaip tikrai reikalingas aukšto lygio lituanistui paruošti, taip pat būtinas norint tęsti studijas antrosios pakopos filologijos programose. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį.

Programos pavadinimas sutampa su studijų krypties Lietuvių filologija U100, kurios kvalifikacinis bakalauro laipsnis teikiamas šios programos absolventams, pavadinimu. Pavadinimas atspindi programos visapusiškumą, turinys tinkamas ir pakankamas.

Srities stiprybės:

1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagrįsti akademiniais ir profesiniais reikalavimais, darbo rinko poreikiais, orientuoti į tradicinės ir taikomosios lituanistikos žinių ir gebėjimų ugdymą.

2. Programos akademiškumas atitinka VU, kaip pasaulio lituanistikos mokslo centro, tradiciją ir vaidmenį.

2.2. Programos sandara

Lietuvių filologijos bakalauro studijų programa remiasi galiojančiais teisės aktais, VU studijų programų reglamentu. Programos apimtis – 240 kreditų, iš kurių 15 skiriama bendrosioms universitetinės studijoms, 165 – studijų krypties, likusieji 60 – pasirenkamiesiems dalykams. Studentai gali siekti tik lietuvių filologijos, dvigubo bakalauro laipsnio arba laisvai rinktis iš bendrųjų universitetinių studijų (BUS), kitų Filologijos fakulteto programų dalykų. Programos studentai dažnai renkasi edukologijos, kitų kalbų gretutines studijas.

Programos sandara modulinė (visi dalykai po 5 kreditus), orientuota į klasikinio fundamentinio turinio filologijos studijas. Lietuvių kalbos ir literatūros privalomiems dalykams skiriama po lygiai kreditų. Pirmajame semestre per Kalbotyros įvado ir Literatūros teorijos įvado dalykus padedami filologijos studijų pamatai. Dalykinės kompetencijos ugdomos sistemingai: kalbos sistema studijuojama nuo smulkausio elemento iki stambiausio (nuo fonetikos, akcentologijos, leksikologijos iki teksto lingvistikos, stilistikos ir kt.), neaplenkiant išsamioms lietuvių kalbos studijoms reikalingų kalbos raidos, dialektologijos studijų. Lietuvių literatūra dėstoma chronologiniu principu (LDK, XIX a., XX a. ir kt. literatūra), taip pat apžvelgiamos šiuolaikinės literatūros tendencijos, įtraukta tautosaka ir mitologija, ugdomi ir teksto analizės

įgūdžiai. Programos turinys labai platus, todėl kai kurių modulių teikiamos žinios ir gebėjimai yra tik paviršutiniški. Siekiant ugdyti mokslinę kompetenciją, visapusiškai išsilavinusią asmenybę bei suvokti lituanisto darbo specifiką, iš dalies gal laikantis ir lietuvių filologijos studijų tradicijų, dėstoma lotynų, lenkų, latvių bei viena mokykloje mokytasi užsienio kalba.

Programoje iš visiems studentams privalomos 165 kreditų lietuvių filologijos studijų krypties apimties 30 kreditų skirta pasirenkamiems dalykams. Pasirenkamųjų kalbotyros ir literatūrologijos dalykų blokų struktūra nėra labai aiški: studentui belieka spėlioti, ką pasirinkti, jeigu norėtų studijuoti baltistikos, taikomosios kalbotyros, praktinės kalbos tvarkybos ar kitų sričių modulius.

Per paskaitas taikomi ne tik klasikiniai informaciniai, bet ir aktyvaus mokymo(si) metodai, seminarai ir pratybos vyksta vidutiniškai 16 žmonių grupėmis. Išimtiniais atvejais pasirenkamieji dalykai dėstomi ir mažesnėms – 5–6 žmonių grupėms. Daug dėmesio skiriama savarankiškoms studijoms. Studentų praktikai skiriama 15 kreditų, galima rinktis redagavimo, lietuvių kaip gimtosios ar svietimos kalbos mokymo, mokslinės ar tekstų kūrimo praktiką. Praktikos modulyje numatyta 80 auditorinių valandų (paskaitos, kontroliniai darbai) nelabai dera su šio dalyko pobūdžiu.

Baigiamajam darbui skiriama 20 kreditų, iš jų 5 realizuojami 7 semestru (baigiamojo darbo seminare).

Programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti. Programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.

Srities stiprybės:

1. Programos studentai turi daug ir įvairių galimybių studijoms individualizuoti.
2. Daug dėmesio skiriama akademinėms kompetencijoms ugdyti. Baigiamojo darbo rašymas nuo 7 semestro užtikrina sistemingesnę ir kokybiškesnę rezultatą.
3. Į užsiėmimus kviečiami redaktoriai, leidėjai ir kiti praktikai.

Srities silpnybės:

1. Nepakankamas dėmesys praktinei lietuvių kalbos tvarkybai, teksto parengimui leidybai. Vienintelis, be to, tik pasirenkamas 5 kreditų „Redagavimo įgūdžių ugdymo“ modulis, nepakankamas redaktoriaus kompetencijoms išugdyti.
2. Praktikos dalyke per daug auditorinio darbo valandų, per jas suteikiamos kompetencijos turėtų būti įgyjamos anksčiau.

2.3. *Personalias*

Dėstytojų potencialas atitinka teisės aktų reikalavimus ir yra daugiau nei pakankamas pirmosios pakopos programai vykdyti (mokslininkai dėsto daugiau nei pusę krypties dalykų). *Lietuvių filologijos* studijų programą vykdo ir studijų krypties dalykus dėsto 36 Baltistikos, Lietuvių kalbos, Lietuvių literatūros ir Lituanistinių studijų katedros dėstytojai ir 3 dėstytojai valandininkai (doktorantai) bei 30 kitų fakulteto katedrų ir centrų darbuotojų. Privalomuosius kursus skaito 26 dėstytojai, kiti rengia pasirenkamuosius kursus. Iš 36 pagrindinius krypties dalykus dėstančių dėstytojų 30 yra mokslo daktarai. Programos krypties dalykus dėsto 6 profesoriai, 15 docentų. Dėstytojų mokslinės veiklos kryptys atitinka jų dėstomus dalykus.

Visą *Lietuvių filologijos* studijų programą vykdo 66 dėstytojai (be bendrųjų universitetinių dalykų dėstytojų). Peržvelgus išsamiau suvestinės 1 priedą, kur pateikti dalykų aprašai, matyti, kad prie daugelio dalykų prirašyti du–trys dėstytojai, tad sunku įvertinti, kiek studentų tenka vienam dėstytojui. Dėstytojo krūvio dalis, tenkanti šiai studijų programai, sunkiai apskaičiuojama ir dėl to, kad daugelis dėstytojų dalyvauja kitose studijų programose, rengia bendrafakultetinius ir bendruosius universiteto kursus, dėsto kitų fakultetų studentams ar turi dalį mokslininko etato. Visų dėstytojų pedagoginis krūvis nemažas.

Per pastaruosius penkerius metus katedrose vykusį kartų kaita neturėjo įtakos programos rezultatams. Į pensiją išėjusius ar mirusius dėstytojus pakeitė patyrę, nemažą pedagoginės ir mokslinės veiklos patirtį turintys vidurinės kartos dėstytojai, o greta jų katedrose pradėjo dirbti dalis daktaro disertacijas apgynusių doktorantų.

Universitetas sudaro sąlygas dėstytojų profesiniam tobulėjimui. Krypties dalykų dėstytojai turi galimybę tobulinti kvalifikaciją užsienyje ir ja naudojasi. Studijų krypties dalykus dėstantys dėstytojai yra vykę į trumpalaikes (5–7 dienų) ar ilgalaikes (mėnesio ir daugiau) stažuotes Estijos, Lenkijos, Čekijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Šveicarijos, Belgijos, Olandijos, Didžiosios Britanijos, Rusijos, JAV universitetus. Savianalizės suvestinėje nenurodyta, kiek dėstytojų pasinaudojo Erasmus judumo programa.

Dėstytojai naudojami ir metinių (ar pusmetinių) kūrybinių atostogų galimybėmis, kurių metu parengė naujų vadovėlių.

Mokslinį potencialą išlaikyti padeda doktorantūros studijos. 2008–2013 m. buvo apginta 10 daktaro disertacijų. Šiuo metu lituanistinės katedros turi 19 doktorantų.

Programos dėstytojai aktyviai dalyvauja įvairių draugijų ir asociacijų veikloje (prof. B. Stundžia yra akademikas, *Academia Europaea* tikrasis narys, Lietuvos mokslų akademijos narys, VLKK narys, doc. K. Urba yra Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriaus Valdybos pirmininkas, dr. M. Kvietkauskas – Lituanistikos plėtros komisija prie

LR Vyriausybės narys, Lituaniškosios tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija prie LR Seimo narys, Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos rengimo grupės narys). Daugelis dėstytojų kalbininkų dalyvauja Lietuvos taikomosios kalbotyros asociacijos (LITAKA) veikloje, yra asociacijos „Lituanistų sambūris“ nariai, VLKK ir jos pakomisių nariai. Dėstytojai taip pat bendradarbiauja su ŠMM, rengdami nacionalines bendrojo ugdymo strategijas, mokyklinės programas, rašdami ir ekspertuodami ugdymo programas ir vadovėlius, dalyvauja mokslo populiarinimo veikloje.

Programos dėstytojai parengė ir išleido porą dešimčių su programa susijusių vadovėlių ir mokomųjų priemonių, mokslo monografijų, sudarė mokslo straipsnių rinkinius, savo tyrimų rezultatus aktyviai skelbė pripažintuose Lietuvos ir užsienio mokslo žurnaluose, patys leidžia recenzuojamus mokslinius žurnalus *Baltistica*, *Literatūra*, *Lietuvių kalba*, yra keliolikos mokslo žurnalų redakcinių kolegijų nariai.

Per pastaruosius penkerius metus lituanistinės katedros organizavo keliolika tarptautinių ir respublikinių mokslinių konferencijų, mokslinių seminarų. Dėstytojai aktyviai dalyvavo kitų organizuotose tarptautinėse konferencijose ir seminaruose, skaitė pranešimus Lietuvoje ir užsienyje (Lenkijoje, Estijoje, Vokietijoje, Italijoje, Rusijoje ir kt.), pagal ERASMUS mainų programą skaitė paskaitas Lenkijos, Čekijos, Italijos ir kt. universitetuose. Dėstytojai lituanistai vykdė keliolika LMT finansuojamų tiriamųjų arba leidybinių projektų, bendradarbiauja ir kitų mokslo ir studijų institucijų vykdomuose moksliniuose projektuose. Nemažai dėstytojų dalyvavo ES Struktūrinių fondų, ŠMM finansuojamuose projektuose. Dalyvavimas projektinėje veikloje leidžia paskaitas iliustruoti konkrečiais tyrimais, studentus supažindinti su moderniais darbais, kartu skatinti juos rinktis aktualias kursinių ir baigiamųjų darbų temas.

Programos dėstytojai dalyvauja ir ekspertinėje veikloje: yra LMT, LR Kultūros ministerijos, SKVC, Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro, Nacionalinio egzaminų centro, Lituaniškosios duomenų bazės *Lituanistica*, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ekspertai.

Kalbininkai kartu su kolegomis jau 10 m. rengia tarptautinius akademinis vasaros seminarus *Academia Grammaticorum Salensis*, literatai – 8 m. rengia respublikinius akademinis vasaros seminarus *Literatūros salos*.

Srities stiprybės:

Programai vykdyti suburtas personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, dėstytojų kiekis daugiau nei pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti, o jų pedagoginė ir mokslinė kompetencija ir veikla sudaro geras sąlygas įgyvendinti programos tikslus. Daugelis jų yra savo srities lyderiai Lietuvoje.

2.4. Materialieji ištekliai

Studijoms patalpų užtenka. Savianalizės suvestinėje minimos geros erdvesnės ir mažesnės auditorijos (V. Krėvės, B. Sruogos, K. Būgos, A. Salio, J. Balkevičiaus ir kt.), kai kurios iš jų atnaujintos, suremontuotos. Paskaitoms, baigiamųjų darbų gynimams, konferencijoms ir kitiems renginiams pritaikyta buvusi Lietuvių filologijos skaitykla, dabar K. Donelaičio auditorija. Tikėtina, kad vietų šiose auditorijose pakanka ir paskaitoms, ir seminarams organizuoti. Tačiau, kaip nurodo ir patys savianalizės rengėjai, trūksta patalpų individualiam darbui su studentais, kuris šiuo metu ypač skatintinas, ir mokslinei veiklai.

Fakulteto skaityklos perkeltos į naujas patalpas centrinėje bibliotekoje. Studentai dabar gali naudotis atvirais visų studijų programų fondais ir kitomis skaityklomis (Filosofijos, Bibliografijos, Humanistikos informacijos centras ir kt.). Sveikintina, kad bibliotekoje yra specialiai pritaikytų erdvių bendrauti, savitarnos įrenginiai knygoms skolintis ir kt. Tačiau filologų skaitykloje yra per mažai darbo vietų (iš viso 60, iš jų tik 10 – su stacionariais kompiuteriais), todėl studentai vietos savarankiškoms studijoms turi paieškoti kitur. Tačiau atvirų erdvių tam fakulteto patalpose nėra daug (ypač šaltesniu metų laiku, kai studentai negali susiburti gražuose universiteto kiemeliuose). Filologijos fakultete ir bibliotekoje veikia belaidis interneto ryšys, didžioji dalis auditorijų turi stacionarią elektroninę įrangą (kompiuterius, projektorius, kartais – garso stiprinimo priemonės), galima naudoti ir nešiojamuosius aparatūros komplektus. Katedrose turima skenavimo, spausdinimo ir kopijavimo įranga, studentams šios paslaugos teikiamos bibliotekoje.

VU veikia bendra informacinė sistema, teikianti įvairias elektronines paslaugas studentams, dėstytojams ir administracijai, taip pat Elektroninių studijų ir egzaminavimo centras, tvarkantis virtualiąją mokymo aplinką, prižiūrintis plagiato patikros sistemą ir siūlantis kitų paslaugų. Tačiau informacija studentams (tikriausiai ir darbuotojams) yra labai išsklaidyta. Dėstytojams suteikta galimybės turėti tarnybinius tinklalapius (<http://web.vu.lt/>), tačiau šia galimybe pasinaudojo tik šeši programoje dirbantys dėstytojai. Fakultete įdiegta virtuali mokymosi aplinka <http://vma.esec.vu.lt/>. Susitikimo su fakulteto administracija metu užsiminta, kad dėstytojai neraginami aktyviai ja naudotis.

Savianalizės rengėjai rašo, kad „universitete atliekančių praktiką *Lietuvių filologijos* programos studentų nėra daug, paprastai jie įsitraukia į įvairaus pobūdžio mokslinius ar leidybinius projektus“. Tačiau bazė išsamiau neanalizuota, tenkinamasi pastaba: „sąlygos dirbti pačiame fakultete sudėtingos ir darbo erdvės plėtra bent kol kas problemiška“. Neįvardytos ne universitete atliekamos konkrečios praktikos vietos. Ekspertų vizito metu paaiškėjo, kad praktika atliekama LR

Seimo kanceliarijos skyriuje, Teisės aktų redagavimo poskyryje, VLKI, „Gimtosios kalbos“ redakcijoje, VŠĮ „Bernardinai“, fakulteto Skaitmeninės filologijos centre, mokykloje ir kt.

Studijoms reikalingų leidinių yra VUB Filologijos skaitykloje ir VUB fonduose, internetu pasiekiami VUB prenumeruojami ir kiti elektroniniai išteklių. Mokomosios ir mokslinės literatūros lietuvių ir užsienio kalbomis pakanka, ji nuolat atnaujinama. Savianalizės rengėjų nuomone, stinga grožinės literatūros. Savianalizės rengėjai mano, kad prenumeruojamos elektroninių „knygų ir periodikos bazės studijų procese kol kas didelio vaidmens dar neatlieka“. Programos dėstytojai jau pradėjo mokymo priemones skelbti atviru elektroniniu formatu, todėl galėtų paraginti studentus aktyviau naudotis šiais ir kitais elektroniniais šaltiniais.

Srities stiprybės:

Mokomosios ir mokslinės literatūros lietuvių ir užsienio kalbomis pakanka, ji nuolat atnaujinama.

Srities silpnybės:

1. Trūksta erdvių individualiam darbui su studentais.
2. Nuotolinio mokymo galimybės neišnaudojamos, dėstytojai per mažai rengia šiuolaikiškų interaktyvių mokymo(si) priemonių.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Stojimo į *Lietuvių filologijos* bakalauro studijų programą tvarką reglamentuoja Vilniaus universiteto Priėmimo taisyklės, tvirtinamos Senato. Priėmimo taisyklės skelbiamos VU interneto svetainėje (www.vu.lt) ir atskirai fakulteto, kuriame vykdoma ši studijų programa, paskyroje (<http://www.flf.vu.lt/studijos/stojantiesiems/bakalauras>), įvairiuose leidiniuose bei dienraščiuose. Jos yra aiškios, suprantamos ir prieinamos. Stojantieji į *Lietuvių filologijos* bakalauro studijų programą priimami pagal aprašyme nurodytą studijų programos prioritetą ir geriausiųjų eilės sudarymo tvarką. Konkursinį balą sudarantys egzaminų pažymių svertiniai koeficientai yra nustatyti logiškai. 2008–2013 m. stojimo į *Lietuvių filologijos* bakalauro studijų programą rezultatai rodo, kad šią studijų programą rinkosi motyvuoti studentai, – stojantieji rinkosi programą pirmuoju arba antruoju prioritetu.

Kviečiamų studijuoti *Lietuvių filologijos* studijų programą balų suvestinėje matyti ryškus stojančiųjų į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas vietas balų skirtumas, kuris gali lemti didesnę nubyreją pirmajame ir antrajame studijų kursuose. Galėjo būti atlikta išsamesnė nubyrejo priežasčių analizė, ypač aiškinantis, kodėl kai kuriais metais nubyrejo daugiau nei 50 procentų studentų, nes dėl nepažangumo studijų nebaigė tik 12,6 procentų studentų. Per susitikimą

su programos absolventais išsakyta mintis, jog dėstytojai „nemėgsta dirbančių studentų“, rodo, kad studijuojantiems nelengva suderinti studijas su darbu. Be to, suvestinėje teigiama, kad kai kurie metų studijas supratę, kad pasirinko ne tą specialybę.

Studentams yra sudarytos tinkamos sąlygos dalyvauti mokslinėje veikloje. *Lietuvių filologijos* studijų programos studentai noriai dalyvauja konferencijose Lietuvoje ir užsienyje, skaito jose mokslinius pranešimus. Studentams suteikta galimybė publikuoti mokslinius straipsnius, recenzijas periodinėje spaudoje, jie dalyvauja dialektologinėse ekspedicijose, vasaros seminaruose, susitikimuose su rašytojais, aktorais ir pan. Studijų programos studentai turi galias studentišku renginių organizavimo tradicijas ir patys aktyviai dalyvauja fakulteto bei Universiteto studentų ir dėstytojų organizuojamuose kultūriniuose renginiuose.

Programos studentai turi galimybę dalyvauti judumo programose. Tačiau pateikta judumo statistika rodo, kad tik nedidelė dalis studentų pasirenka studijas užsienyje pagal ERASMUS mainų programą. 2008–2013 metais į Rygos, Prahos ar kt. universitetus išvyko tik 10 studentų. Savianalizės suvestinėje pasigendama vertinimo, ar studentų, išvykstančių studijuoti į užsienį pagal mainų programas, skaičius yra patenkinamas, o jeigu jis nepatenkinamas, kokios tokio neaktyvumo priežastys.

Lietuvių filologijos studentai turi galimybę gauti studijų valstybės finansinę paramą, paskolas, neįgaliųjų stipendiją. Stipendijų skyrimo kriterijus numato VU geriausių studentų eilės sudarymo tvarka, tačiau joje neįvardytas stipendiją gaunančio studento minimalus studijų pasiekimų įvertinimo balais vidurkis. Fakulteto administracija lanksčiai žiūri į studentų finansines galimybes ir, atsižvelgdama į jas, sudaro sąlygas studentams atidėti mokėjimo terminus ar sumažinti studijų įmoką.

Studentų rezultatai yra vertinami naudojantis viešai paskelbtais ir taikomais kriterijais bei procedūromis. Pastebimas aiškus koreliacinis ryšys tarp studijų programos ir numatomų dalyko rezultatų, studijų ir studentų pasiekimų vertinimo metodų. Tačiau kai kurių dalykų aprašuose (pvz., Literatūros teorijos įvade) nesukonkretinti dalyko rezultatų vertinimo kriterijai, t. y. nenurodyti minimalaus, vidutinio ir aukšto pasiekimų lygmens įvertinimo kriterijai. Studijų programos vykdytojai skiria pakankamai dėmesio akademiniam sąžiningumui užtikrinti.

Didžioji dalis *Lietuvių filologijos* studijų programos absolventų įsidarbina pagal įgytą kvalifikaciją (redaktorais, vertėjais, žiniasklaidoje). Beveik pusė absolventų apklausoje nurodė, kad dirbti pradeda dar studijuodami. Nemažai programos absolventų tęsia studijas fakulteto antrosios pakopos programose.

Srities stiprybės:

1. Gerai sutvarkytas studijų organizavimo procesas ir akademinė parama studentams.

2. Aktyvus studentų dalyvavimas mokslinėje veikloje.
3. Studijų programos absolventų įsidarbinimas pagal įgytas kvalifikacijas.

Srities silpnybės:

1. Nepakankamas studentų tarptautinis judumas.
2. Ne visuose dalykų aprašuose sukonkretinti dalyko rezultatų vertinimo kriterijai.

2.6. Programos vadyba

Už studijų programos valdymą ir kokybę atsakingas Studijų programos komitetas, kuris yra pavaldus Fakulteto tarybai. Komitetas užtikrina programos tikslų ir turinio atnaujinimą, tvirtina studijų dalykų aprašus, analizuoja studentų, absolventų, dėstytojų, socialinių partnerių atsiliepimus apie programą ir jos vykdymą.

Universiteto Studijų direkcija organizuoja elektronines studentų apklausas apie pasitenkinimą studijomis ir viešina apibendrintus apklausų rezultatus, iškilę klausimai sprendžiami ir katedrų posėdžiuose. Lietuvių filologijos studentų pasitenkinimas studijomis pagal 2012–2013 m. m. suvestinę (79,4 proc.) yra aukštesnis už bendrą VU ir Filologijos fakulteto rodiklį. Neigiamuose atsiliepimuose įvardyti trūkumai susiję su nepatogiu tvarkaraščiu, praktikos organizavimo trukme ir laiku, savarankiško darbo kiekiu ir kt. Nelabai aišku, koks yra grįžtamasis ryšys, tačiau studentai pasigenda bendro semestro dėstomų dalykų aptarimo, „apvaliųjų stalų“ su programos dėstytojais ir fakulteto administracija. Dėstytojams, kurie ne tik dėsto, ruošiasi užsiėmimas, bet dar intensyviai dirba mokslinį ir projektinį darbą, trūksta laiko intensyvesniam bendradarbiavimui ar kontaktams su absolventais ir darbdaviais. Tą patvirtina ir tas faktas, kad į susitikimą su ekspertais atvyko iš esmės tik tie absolventai, kurie tęsia studijas fakulteto antrosios pakopos programose arba dirba VU administracijoje.

Po paskutiniojo išorinio vertinimo 2006 m. atsižvelgta į daugelį ekspertų pasiūlymų: patikslinta dalykų apimtis, papildyti dalykų aprašai, išleista naujų mokymo priemonių. Po remonto pagerėjo fakulteto patalpų būklė. Ryšys su absolventais ir darbdaviais suintensyvėjo nežymiai.

Su socialiniais dalininkais iš esmės bendradarbiaujama tik organizuojant praktikas, Valstybinės kalbos inspekcijos viršininkas D. Smalinskas yra baigiamųjų darbų kvalifikacinės komisijos narys. Neaišku, kaip programos sandaroje atsispindi darbdavių išsakytos pastabos dėl praktinių įgūdžių (dažniausiai praktika atliekama leidyklose, susijusi su teksto redagavimu ar kitokia tvarkyba) stokos.

Taigi naudojamos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tik iš dalies veiksmingos.

Srities stiprybės: Programos vadybą lengvina studijų informacinė sistema, reguliarios apklausos.

Srities silpnybės: Absolventai ir darbdaviai per menkai įtraukiami į programos vykdymą ir tobulinimą.

III. REKOMENDACIJOS

1. Siekiant palengvinti studentams dalykų pasirinkimą, pasirenkamųjų dalykų bloke modulius susisteminti pagal sritis, pvz., Baltistika, Praktinė kalbos tvarkyba, Svetimos kalbos ar pan. Pasiūlyti daugiau kalbotyros specializacijos pasirenkamųjų dalykų.
2. Išlaikyti lituanistinių studijų tradiciją, akademiškumą derinti su taikomaisiais dalykais. Studijų programoje daugiau dėmesio skirti praktinei lietuvių kalbos tvarkybai, teksto parengimui leidybai, kalbos ir teksto technologijoms. „Redagavimo įgūdžių ugdymo“, „Knygų leidybos pradmenys filologams“ modulių pratybos turėtų vykti kompiuterių klasėje, kitaip rengiami specialistai neįgis būtinų darbo su šiuolaikinėmis technologijomis kompetencijų.
3. Aktyvinti tarptautinį studentų judumą.
4. Pagerinti dėstytojų darbo sąlygas katedrose, rasti daugiau erdvės studentų konsultacijoms. Skatinti nuotolinio mokymosi galimybes.
5. Daug aktyviau koordinuoti ryšius su programos absolventais. Ryšius su socialiniais dalininkais galėtų užtikrinti Fakulteto studijų tarnyba, o ne tiesiogiai programos komitetas.

IV. IŠSKIRTINĖS KOKYBĖS PAVYDŽIAI

Programos pedagogai – profesionaliausi lietuvių filologijos specialistai, todėl kiekvieną dalyką dėsto tikrai išmanantys ir aktyviai toje srityje dirbantys mokslininkai.

V. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vilniaus universiteto studijų programa *Lietuvių filologija* (valstybinis kodas – 612U10001) vertinama **teigiamai**.

Studijų programos vertinimas balais pagal vertinamąsias sritis.

Nr.	Vertinamoji sritis	Srities įvertinimas balais*
1.	Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.	Programos sandara	3
3.	Personalas	4
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	3
	Iš viso:	20

*1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Team leader:	Doc. dr. Jurgita Mikelionienė
Grupės nariai: Team members:	Prof. dr. Aušra Jurgutienė
	Prof. dr. Asta Kazlauskienė
	Vilma Leonavičienė
	Sandra Gaučiūtė